

вбивство на замовлення – murder for hire; неповага до суду – contempt of court.

Three-component structures:

1. adjective+adjective+noun: вищі судові органи – supreme legal bodies; тяжке тілесне ушкодження – grave bodily injury; надзвичайний судовий наказ – extraordinary writ; організоване злочинне групування – organized crime.

2. adjective+noun+noun: особиста безпека суддів – personal security of judges; порушення кримінальної справи – the start of criminal case; законодавчі норми права – legislative norms of law; суд останньої інстанції – the last resort court.

3. noun+noun+noun: огляд місця події – the examination of venue; призначення справ до судового розгляду – submission of cases for hearing; вручення виклику до суду – service of process; суд у справах неповнолітніх – juvenile court.

Information in legal texts must convey a specific meaning and content, therefore, for its correct understanding, it is most appropriate to use simple sentences. But given the fact that a legal expert seeks to express a complete opinion in one sentence, using various types of subordination, this leads to the frequent use of complex, large-scale and information-overloaded sentences. This feature of legislative texts creates obstacles in the understanding of its content by an average citizen and forces people to seek help from a competent specialist in the field under discussion.

1. Артикуца Н. В. Законодавчі терміни та їх визначення. Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Юридичні науки. К. : Новий друк, 2009. С. 39-42.

2. Белова А. Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці. Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Іноземна філологія. 2002. Вип. 32 (3). С. 11-14.

3. Бибик С. П., Сютя Г. М. Ділові документи та правові папери: листи, протоколи, заяви, договори, угоди. Харків : Фоліо, 2005. 491 с.

4. Дерді Е. Т. Словотвірні та структурно-семантичні характеристики англійських юридичних термінів: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ. 2013. 284 с.

5. Дерді Е. Т. Терміни-словосполучення в англійській юридичній термінології. Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія. Черкаси, 1999. 113 с.

УДК 371

DOI: 10.31733/17-03-2023-772-774

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат психологічних наук, доцент

СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ В КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Сімейна політика є однією із складових стратегії національної безпеки України. Саме в родині здійснюється первинна соціалізація особистості, її залучення до людських цінностей. Як влучно зазначив відомий філософ Ф. Бекон, любов до Батьківщини починається з любові до родини [1, с.33].

У важкі часи, які переживає наша країна, сімейне виховання набуває особливого значення. Саме від того, які цінності дитина сприймає від своїх батьків, залежить формування її соціальної позиції, відношення до різних аспектів дійсності, її самовизначення як суб'єкта власної життєдіяльності.

Основними суб'єктами виховання є батьки, які повинні розуміти, що провідною метою виховання та освіти має бути формування високоморальної, добропорядної та чесної особистості. Батьківський обов'язок – не тільки дати життя, але і виховати гідних людей [4, с. 214].

Які ж існують шляхи вирішення зазначеної проблеми? Чи існує оптимальний тип організації сімейного виховання за якого буде розвиватися високоморальна, добропорядна та чесна особистість? Так, така тактика виховання дійсно існує, це є співробітництво. Визначимо його ознаки.

Співробітництво – найбільш прийнятий тип виховання, що визначений багатьма психологами та педагогами.

Слід також відзначити, що дана модель виховання є найбільш складною для її практичної реалізації, оскільки потребує сумісних та кропітких зусиль як з боку батьків, так і від дітей, пошуку нових способів та уникнення старих форм взаємодії.

У родині, яка практикує співробітництво, немає поняття «Я», тобто еґо-структури, що заснована лише на задоволенні особистих інтересів та амбіцій. Зазначена структура повністю витісняється та заміщується поняттям «Ми», визнаючи прагнення до альтруїзму, взаємодопомози та взаємопідтримці своєю вищою метою і обов'язком [5, с.101].

За таких умов не може панувати хтось один із подружжя, пригнічуючи тим самим іншого та тішучись своєю безмежною владою у родині. Таким чином, єдиним можливим типом сімейної організації, який заснований за критерієм сімейної влади, у даному випадку, може бути тільки еґалітарна сім'я, а не матріархальна чи патріархальна, як у більшості випадків. Це вимагає від партнерів поваги, любові та довіри, в першу чергу, щодо один до одного, а потім вже до дітей.

Дитина, яка виховується в атмосфері співробітництва, зберігає достатній ступінь ініціативності та самостійності, їй притаманний необхідний ступінь свободи для ухвалення рішень і її думки та погляди завжди враховуються старшим поколінням.

Також визначним у даній моделі виховання є те, що такі сім'ї об'єднують загальні сімейні цінності та традиції. Тут прийнято разом проводити дозвілля і працювати.

Доречним буде питання: «В чому істотна різниця даної моделі від зазначених раніше?». У моделі невтручання також прийнято наділяти дитину вищим ступенем самостійності, а для моделі гіперопіки характерним є сумісне проведення вільного часу.

Найбільш істотна відмінність співробітництва від усіх перелічених моделей зводиться, отже, до того, що батьки чітко усвідомлюють, що життя дорослої людини сповнене важкими випробуваннями та драматичними подіями, якими рано чи пізно піддається кожен.

Для того щоб завоювати довіру та прихильність своїх дітей такі батьки не захищають свою дитину від навколишнього світу, як це властиво політиці гіперопіки. Вони сміливо, рішуче та якомога раніше допомагають своїм дітям йти у життя, лишатися не пасивним спостерігачем навколишніх подій, а стати їх активними творцями та учасниками.

Отже, батьки, що практикують дану модель, не залишають дитину на призволяще, а завжди, за будь-яких обставин, надають їй необхідну допомогу та підтримку, як у вигляді поради, так і у вигляді конкретних дій, але не пригнічуючи ініціативність самої дитини.

Емоційне здоров'я родини – це не просто прерогатива благополучної сім'ї, але і мудре правило культурного та гармонійного устрою сімейних відносин.

Співробітництво передбачає розвиток у дитини найпозитивніших якостей характеру, таких як, доброта, чесність, відповідальність, альтруїзм, відкритість, ініціативність [2, с.11].

Але не слід доходити висновку, що дана модель виховання є універсальним засобом у рішенні усіх проблем, пов'язаних із сімейним вихованням. Як було зазначено раніше, на сучасному етапі розвитку людство ще не винайшло такі методи виховання, які б стали панацеєю від усіх негараздів. Адже таких методів і не може існувати. Якби вони були, особистість вихователя знецінилася, а отже і людська особистість вцілому.

Тому у багатьох педагогів збігаються думки про те, що у питанні виховання першість посідає саме особа самого вихователя, а не засоби та методи, які застосовуються ним у процесі виховання.

Це не означає, що вихователь має право використовувати у своїй виховній діяльності такі прийоми, які свідомо згубно позначаються на подальшому розвитку дитини.

Хочеться наголосити на тому, що високоморальна людина може виховати гідну особистість, навіть володіючи мінімальною кількістю необхідних теоретичних знань, умінь і навичок з питань педагогіки, переважно спираючись лише на власний життєвий досвід.

Діти безперечно прагнутимуть наслідувати такій людині завжди і в усьому, наслідувати її поведженню, особливостям, дрібним нюансам характеру. Тоді як людині, яка не змогла набутися душевної гармонії, полюбити життя та людей, здобути необхідну кількість життєвого досвіду буде недостатнім і тони прочитаної літератури з питань виховання дітей. Ніякі засоби та методики не допоможуть проникнути їй у серце та душу дитини, викликати у дитині довіру та відкритість.

Достатньо розповсюдженою є також така проблема, коли в родині взагалі відсутній який би то не був тип організації сімейних відносин.

Дуже часто це виникає тоді, коли батьки не можуть дійти згоди у питаннях

виховання, і відбувається зіткнення протилежних поглядів і думок, що найбільш згубно та деструктивно дається знаки на розвиток дитини.

Діти, які часто переживають конфлікти у батьківській родині, у своєму дорослому житті відчувають внутрішньоособистісний конфлікт, занижену самооцінку, за будь-яких стресових ситуаціях піддані депресії та невпевненості в собі, у них часто розвиваються неврози [7, с. 402]. Порушення духовної рівноваги у родині призводить до психологічної патології у дитини, яка розвивається. У дитини формується негативна картина світу, і це значно погіршує якість його власного дорослого життя у майбутньому. Така людина не буде вірити нікому, вона буде надзвичайно важка у спілкуванні, сповнена песимізму та цинізму.

Діти з сімей, які переживають часті конфлікти, можуть стати озлобленими, агресивними, жорстокими у дорослому житті. Такі діти не розуміють чужий біль, і у багатьох з них є потяг завдавати болю іншим. Дитина може бути схильна до протизаконних дій, скоювати жорстокі вчинки, часто – немотивовані, щодо інших людей. Збільшується ризик безконтрольної поведінки дитини через втрату батьківського авторитету. Дитина гірше засвоює моральні та загальнокультурні цінності. У дитини з конфліктної родини формуються специфічні риси характеру, що заважають її соціалізації.

Яким чином мають поводити себе батьки у подібних ситуаціях? Перш за все, вони повинні подумати не про себе, а подбати про свою дитину, про те, наскільки сильно ви травмуєте та руйнуєте його психіку своїми безглуздими сварками та конфліктами.

Не варто вести нескінченні війни між собою, відстоювати виключно власну правоту та вважаючи лише свої методи виховання, єдиними вірними. Формування і становлення нової особистості, що відбувається в сімейній атмосфері, значною мірою залежить від обраного батьками стилю виховання. Здійснюючи свідомий, вмотивований вибір, батьки самі визначають, якою людиною в майбутньому стане їхня дитина. Не можна забувати, що дітям потрібне середовище стабільне та благополучне, у ньому вони відчувають себе впевненіше та вільніше. У сім'ях, де батько допомагає мамі у хатніх справах, де панує повага та піклування про дідуся та бабусю, де є дійсний приклад у подоланні труднощів, негараздів, конфліктних ситуацій, процвітають людяність, гуманність дітей. Таким чином, сім'я є не тільки осередком виховання дитини, а і справжнім університетом людських стосунків [6, с.83].

Отже, завжди, в усі часи сім'я була і є найважливішою частиною життя і суспільства, і кожної людини. Як структуроутворююча система суспільного життя вона фокусує всі кординальні зміни, що відбуваються в суспільстві. Від того, настільки сім'я стабільно, ефективно виконує свої основні функції, залежить благополуччя як кожної людини, так і держави загалом [3, с. 67].

1. Алексєєнко Т. Ф. Сучасне сімейне виховання: концептуалізація ідей теорії та практики: монографія / Т. Ф. Алексєєнко. – Умань: Жовтий О. О., 2016. – 436 с.

2. Берегова Н. Вплив сімейного виховання на формування особистості дитини. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2020. Випуск 6. С. 10-15.

3. Драган М. Є. Вплив стилю сімейного виховання на розвиток вольових якостей молодих школярів. Практична психологія у сучасному вимірі: ІХ Міжнародна наук.-практ. конференція, Дніпро, 29 березня 2018 р. – Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2018. – 244 с.

4. Замашкіна О. Д. Педагогіка сімейного виховання: навч. посібник. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2016. – 400 с.

5. Максимович О. М. Сучасна сім'я: проблеми виховання дітей: монографія / О. М. Максимович. – Івано-Франківськ, 2017. – 200 с.

6. Формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку в сучасних соціокультурних умовах: монографія / Л. В. Гончар, Т. В. Кравченко, І. М. Мачуська, К. М. Павицька, А. В. Хижняк: за заг. ред. Л. В. Гончар. – Харків: Друкарня Мадрид, 2016. – 176 с.

7. Шинкаренко І. Насильство дітей у сім'ї як загроза національній безпеці держави Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 березня 2021 р.). - Дніпро: ДДУВС, 2021. – С. 401-403.